

Ornitologové otevřeli na Mostecku největší ptačí park. Střimickou výsypku plánují změnit na pestrou krajinu

20.6.2025 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Česká společnost ornitologická (ČSO) dnes slavnostně otevřela ptačí park Střimická výsypka a nový návštěvnický okruh. Park je již sedmým, a se svou rozlohou 251 hektarů i největším, ptačím parkem ČSO. Nachází se na území zaniklé obce Střimice v Ústeckém kraji, která byla v padesátých letech zcela zničena kvůli těžbě hnědého uhlí. Výsypka prošla v minulosti rekultivací, ale bez ohledu na přírodu a původní biotopy. ČSO tu postupně obnovuje druhově bohaté lesy, louky i ovocný sad a vytváří pestrou krajinu, kde najde útočiště množství ptáků i dalších živočichů, včetně ikony ptačího parku - dudka chocholátoho.

Rozlehlé pozemky Střimické výsypky získala ČSO do vlastnictví koncem minulého roku. Dnes proběhlo její slavnostní otevření, během kterého ČSO představila nový návštěvnický okruh s pěti naučnými tabulemi v jihozápadní části parku. *„Ty seznamují návštěvníky s ptáky a dalšími živočichy i rostlinami severočeských výsypek, představují plány do budoucna a informují o historii výsypky a obce Střimice. Hlavním tématem naučného okruhu je obnova přírody v těžbou postižené krajině – obnova bezlesí, mokřadů, pastvin a lesů Střimické výsypky. Další informační cedule návštěvníci naleznou rozmístěné u hlavních přístupových cest do ptačího parku. Najdou na nich přehlednou mapu území a základní informace k ptačímu parku,“* uvádí **Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.**

Slavnostního otevření návštěvnického okruhu a symbolického otevření ptačího parku Střimická výsypka se zúčastnila téměř stovka pozvaných hostů z řad poskytovatele dotace Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí, Ústeckého kraje, Statutárního města Most, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, státního podniku Diamo a dalších subjektů. Akce se stala také součástí programu Transformačního fóra II s názvem Ústecký kraj jezer, konaného ve stejný den v Mostě.

Ornitologové získali na výkup pozemků a nastartování projektu 30 milionů korun z evropského Operačního programu Spravedlivá transformace, který cílí na řešení negativních dopadů spojených s ukončením těžby uhlí v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Dalších 5 milionů korun darovali členové a příznivci ČSO.

„Ministerstvo životního prostředí podporuje obnovu krajiny jako klíčový nástroj adaptace na změnu klimatu. Ptačí parky jsou příkladem aktivit ornitologů, kterým není osud naší krajiny a přírody lhostejný. Efektivním způsobem chrání volně žijící ptáky i ostatní druhy rostlin a živočichů. To, že je zde omezena intenzifikace zemědělského hospodaření a použití chemických prostředků dokazuje, že je kladen velký důraz na obnovu přírodních stanovišť vhodných pro ptáky typické pro dané území i pro celkovou biologickou rozmanitost. Projekty, jako je Střimická výsypka, ukazují, jak lze spojit vědu, praxi, veřejnou podporu i péči o živé prostředí. Kromě ochrany navíc poskytují i příjemné místo k odpočinku. Proto jsme tento projekt podpořili z Operačního programu Spravedlivá transformace částkou ve výši 30,2 milionu korun,“ říká **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).**

„Otevírání ptačího parku jsem si jako Brabec nemohl nechat ujít. Zrovna dnes jsem se v Mostě zúčastnil Transformačního fóra. A nevím, co je krásnějším symbolem transformace regionu, než

právě projekty, jako je ptačí park. Proto za něj velmi děkuji," řekl na akci **hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec**.

Střimická výsypka je prozatím druhově chudým územím a proměna v ptačí ráj ji teprve čeká. „Cílem rekultivace, která začala v šedesátých letech, bylo vytvořit hlavně hospodářské lesy a pole. Přírodní rozmanitost krajiny se tehdy vůbec neřešila. Podle toho také nynější výsypka vypadá – většinu území tvoří hustě vysázené stejnověké lesy a asi třetinu území představuje nepříliš úrodná orná půda a zčásti ladem ležící luční porosty. Protože jde však o uměle vytvořené prostředí, můžeme si zde dovolit i rozsáhlé zásahy a na velkých plochách vytvořit cenné biotopy. Je to velká výzva, a máme radost, že jsme dostali možnost se s ní popasovat," říká Vermouzek.

Ornitologové již mají konkrétní plány, jak tu vytvořit rozmanitou krajinu, která bude atraktivní pro ptáky i další živočichy. A také pro návštěvníky. „Ještě letos plánujeme zatravnit chudou ornou půdu pestrou luční směsí, začít s kácením nepůvodních náletových a invazivních dřevin a již jsme zahájili obnovu starého ovocného sadu, jediné zachovalé části obce Střimice, která unikla zničení. V budoucnu chceme obnovit a otevřít stávající periodické i trvalé tůně a vodní plochy na výsypce a plánujeme zavést pastvu velkými kopytníky, která se již osvědčila v dalších ptačích parcích, které spravujeme," informuje **Martin Bacílek, vedoucí oddělení ochrany ptáků v ČSO**.

Ornitologové věří, že se jim tím podaří zatraktivnit území pro mnoho ptačích druhů, včetně dudka chocholátého, který je symbolem nového ptačího parku. „Zatím zde ještě nežijí, i když se v okolí vyskytují, ale věříme, že se jim tu během pár let zalíbí. Dudci mají rádi prosvětlené lesy propojené s otevřenou, extenzivně obhospodařovanou krajinou, a právě takovou krajinnou mozaiku chceme na výsypce vytvořit. Zatím jsme pro dudky připravili alespoň hnízdní budky a věříme, že v nich časem zahnízdí," říká **správce ptačího parku Střimická výsypka Šimon Kronus** a dodává: „Kromě dudků samozřejmě chceme přilákat i další ptačí druhy. Na pastvinách s hromádkami kamení by se mohlo dařit bělořitům šedým, lesy se určitě zalíbí žlutě šedé, a zvláště chránění krutihlavové obecní se již nyní vyskytují na výsypce ve vysokých počtech.“

Díky mapování ornitologové letos zaznamenali hnízdění některých vzácných druhů. „Prokazatelně tu zahnízdila pěníce vlašská, bramborníček černohlavý i hnědý. Na zdejším mokřadu opět úspěšně vyvedla mláďata čejka chocholátá. Ve zdejších lesích početně hnízdí lindušky lesní a celosvětově ohrožené hrdličky divoké. Pravidelně sem za potravou zalétají luňák hnědý či včelojed lesní," sděluje Kronus.

Pozůstatek starého sadu, který jako jediný z území obce Střimice unikl zasypání hlušinou. Foto: Ludmila Korešová

Ťuhýk obecný. Foto: Ludmila Korešová

Již nyní na Střimické výsypce úspěšně hnízdí čejky chocholaté. Foto: Ludmila Korešová

Hlavním záměrem ptačích parků je ochrana ptáků a obnova přírodních biotopů, ornitologové nezapomínají ani na návštěvníky, pro které značí návštěvnické okruhy, instalují naučné cedule a staví ptačí pozorovatelný. Nejinak tomu bude i na Střimické výsypce. „Naším cílem je vytvořit park pro ptáky i lidi. Dnes jsme veřejnosti představili nový návštěvnický okruh a do budoucna zde přibude i ptačí pozorovatelná. Od začátku roku jsme v parku stihli uspořádat několik akcí pro veřejnost a plánujeme další – včetně oblíbených dobrovolnických brigád. Lidé tak budou mít možnost podílet se na rozvoji parku vlastníma rukama," dodává Bacílek.

Projekt Ptačí park Střimická výsypka byl podpořen v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace 2021-2027. Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Další informace

- Více o Střimické výsypce na birdlife.cz/strimicka-vysypka
- Informace o podpoře z Operačního programu Spravedlivá transformace: birdlife.cz/projekt-ptaci-park-strimicka-vysypka/
- Více o ptačích parcích ČSO na birdlife.cz/rezervace/

Ptačí parky České společnosti ornitologické jsou logickou reakcí na dramatický úbytek ptáků zemědělské krajiny, mokřadů a přetrhávané vazby mezi lidmi a přírodou. První ptačí park v Česku Josefovské louky založila ČSO především na vlastním financování z darů členů a podporovatelů. Podařilo se vzkřísit jeden z nejkvalitnějších mokřadů, umožnit tu návrat jinde mizejících či vymizelých ptáků a zprostředkovat kontakt mezi lidmi a přírodou. Další již existující ptačí parky pokračují ve stejném duchu a stejně tak budou pokračovat i ptačí parky budoucí.

Ptačí park Josefovské louky v roce 2019 získal díky hlasování veřejnosti Cenu sympatie v soutěži Adapterra Awards. V roce 2024 ptačí parky ČSO zvítězily v Cenách SDGs a aktuálně soutěží o titul nejlepšího ekologického projektu roku v 17. ročníku prestižní soutěže **E.ON Energy Globe**.

ČSO v ptačích parcích nejen vykupuje pozemky, ale i šetrně hospodaří. Tak, aby se zde ptákům a dalším živočichům a rostlinám dařilo. ČSO při péči a obnově využívá tradičních metod jako je sečení a pasení, vyřezávání náletových dřevin a invazních rostlin a buduje tůně s ostrůvky. Zároveň vytváří pozorovatelný a stezky pro návštěvníky. Ptačí parky jsou otevřené celoročně a vstup je zdarma.

Kontakty pro media

Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO, 773 380 285, verm@birdlife.cz

Martin Bacílek, vedoucí oddělení ochrany ptáků ČSO, 724 911 592, bacilek@birdlife.cz

Šimon Kronus, správce ptačího parku Střimická výsypka, 720 490 233, kronus@birdlife.cz

Veronika Krejčí & Tiskové oddělení MŽP

tel.: 267 122 835 nebo 267 122 058

e-mail: tiskove@mzp.gov.cz

adaptace

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/ornitologove-otevrel-i-na-mostecku-nejvetsi>